

Բնապահպանական մոնիթորինգի կիսամյակային հաշվետվություն

Ծրագրի համար՝ 42417-023

Վարկի համար՝ L2752-ARM

Հունվար-հունիս 2024

Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր, Տրանշ 1

Պատրաստված է Երևանի քաղաքապետարանի կողմից
«Երևանի կառուցապատման ներդրումային ԾԻԳ» ՀՈԱԿ
Երևան, Հայաստան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	5
1.1. Նախաբան.....	5
1.2. Հիմնական տեղեկություն	5
2. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	7
2.1. Ծրագրի նկարագրություն.....	7
2.2. Ծրագրի պայմանագրեր և կառավարում	11
ա. Ծրագրի գործունեությունը ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում	12
բ. Ծրագրի նախագծի ցանկացած փոփոխության նկարագրություն	12
գ. Համաձայնեցված շինարարության մեթոդների ցանկացած փոփոխության նկարագրություն.....	13
3. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐ	14
3.1. Բնապահպանական երաշխիքների իրականացման ընդհանուր նկարագրություն.....	14
3.2. Տարածքում իրականացված աուդիտներ.....	15
3.3. Խնդիրներ (հիմք ընդունելով անհամապատասխանության վերաբերյալ ծանուցումները)	15
3.4. Միտումներ	15
3.5. Շրջակա միջավայրի վրա չնախատեսված ազդեցություններ կամ ռիսկեր	15
4. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ.....	16
4.1. Ընթացիկ ժամանակահատվածում իրականացված մոնիթորինգի ակնարկ....	16
4.2. Միտումներ	16
4.3. Մոնիթորինգի արդյունքների ամփոփում	16
4.4. Կուտակային ռեսուրսների օգտագործում	16
4.5. Ընթացիկ ժամանակահատված	16
4.5.1. Կուտակային ռեսուրսների օգտագործում	17

4.6.	Թափոնների կառավարում.....	17
4.6.1.	Ընթացիկ ժամանակահատված.....	17
4.6.2.	Կուտակային թափոնների առաջացում.....	17
4.7.	Առողջություն և անվտանգություն.....	18
4.7.1.	Աշխատողների անվտանգություն և առողջություն	18
4.8.	Ուսուցում	18
5.	ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	19
6.	ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	20
6.1.	Տարածքի բնապահպանական կառավարման պլանի վերանայում.....	20
7.	ԼԱՎ ՓՈՐՁԸ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	21
7.1.	Լավ փորձ.....	21
7.2.	Բարելավման հնարավորություններ.....	21
8.	ԱՄՓՈՓՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	22
8.1.	Ամփոփում	22
8.2.	Առաջարկություններ.....	22

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԶԲ	Ասիական զարգացման բանկ
ԱԱ	Ազդակիր անձ
ԱՄԳ	Արտաքին մոնիթորինգի գործակալություն
ԲԱՄ	Բողոքների արձագանքման մեխանիզմ
ԲԳՈՒՇ	Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակ
ԲԿՊ	Բնապահպանական կառավարման պլան
ԲՖԳ	Բազմտրանշային ֆինանսավորման գործիք
ԵԿՆ ԾԻԳ	Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ
ԵՔ	Երևանի քաղաքապետարան
ԵԿԶՆԾ	Երևանի կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր
ԻԳ	Իրականացնող գործակալություն
ԾԻԳ	Ծրագրի իրականացման գրասենյակ
ԾԿԻՀԽ	Ծրագրի կառավարման և ինստիտուցիոնալ հզորացման խորհրդատու
ԿԳ	Կատարող գործակալություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՕՏՇ	Հողերի օտարման և տարաբնակեցման շրջանակ
ՀՕՏԾ	Հողերի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիր
ՄՆՇՎԽ	Մանրամասն նախագծման և շինարարության վերահսկողության խորհրդատու
ՇՄՆ	Շրջակա միջավայրի նախարարություն
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
ՇՄՆԶ	Շրջակա միջավայրի նախնական զննություն
ԾԿԿՀ	Ծրագրի կատարողականի կառավարման համակարգ
ՈւԳՊ	Ուղղիչ գործողությունների պլան

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Նախաբան

1. Բնապահպանական մոնիթորինգի սույն կիսամյակային հաշվետվությունն ընդգրկում է 2024թ. հունվար-հունիս ընկած ժամանակահատվածը: Այս հաշվետվությունը պատրաստվել է ԵԿՆ ԾԻԳ-ի բնապահպանության մասնագետի կողմից:

1.2. Հիմնական տեղեկություն

2. Հայաստանի կառավարությունը Ասիական զարգացման բանկից (ԱԶԲ) ստացել վարկ Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր-Ծրագիր 1/Տրանշ 1 ֆինանսավորելու համար: Այս ծրագիրը բխում է Երևանի քաղաքապետարանի (ԵՔ) կողմից ԱԶԲ-ին ուղղված հարցումից՝ սահմանելու Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծին համահունչ քաղաքային տրանսպորտի բարելավման ռազմավարական ծրագիր: Այս ծրագիրը նպատակ ունի խթանել կայուն, ինտեգրված, սոցիալապես մատչելի և ծախսարդյունավետ քաղաքային տրանսպորտի համակարգը:

3. Ծրագրի առանցքային ուղղություններից մեկը վերգետնյա հասարակական տրանսպորտային ցանցի վերակազմավորումն է հիերարխիկ ցանցի, որը հիմնված կլինի ռազմավարական առաջնային տրանսպորտային ցանցի շուրջ և կաջակցվի և կլրացվի տեղական բնույթի երկրորդային ցանցով: Ծրագրի մեկ այլ առանցքային ուղղություն է բազմամոդալ համակարգի մշակման միջոցով վերգետնյա հասարակական տրանսպորտի ցանցի վերակազմավորումը, ինչը ներառում է ավտոբուսային ցանցի, սակագների և ուղեվարձի համակարգի վերանայում:

4. Կարճաժամկետ հեռանկարում հիմնական նպատակն է լրացնել արևմտյան քաղաքային օղակի ճանապարհային բացակայող օղակները: Երկու ճանապարհային նախագծերը կօգնեն շեղել երթևեկությունը քաղաքի կենտրոնով: Տնտեսական օգուտները, ճամփորդող հասարկության կողմից տրանսպորտային ցանցի օգտագործումները և բեռնափոխադրումները ավելի կբարելավվեն:

5. Ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներից.

ա. Քաղաքային ենթակառուցվածք

6. Ծրագրի Տրանշ 1-ը ներառում է երկու հիմնական ճանապարհների՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3 կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5 կմ) լայնացումը, ինչը կհանգեցնի գոյություն ունեցող երկգոտի ճանապարհի լայնացմանը՝ այն վերածելով կենտրոնական բաժանումով 4-6 երթևեկելի գոտիներով ճանապարհների:

7. Արտաշատի խճուղին Արշակունյաց պողոտային և Շիրակի փողոցին կապող նոր շրջանաձև երթևեկությունը կկառուցվի 8-9մ բարձրության վրա, որի նախագծային ընդհանուր երկարությունը մոտ 500 մ է: Շրջանաձև հանգույցը կառուցվելու է թմբի վրա: Քանի որ խաչմերուկային հանգույցի երթևեկությունն անցնելու է երկաթծի և Նորագավիթ 1-ին փողոցի

վրայով, երկաթծգի և Նորագավիթ 1-ին փողոցի անցումն ապահովելու համար թմբի ներսում կկառուցվեն 2 թունելներ:

8. Ֆինանսական միջոցների սղության պատճառով Արգավանդի մայրուղին և Շիրակի փողոցը միացնող մոտ 1.3 կմ երկարությամբ հատվածի կառուցումը տեղափոխվել է Տրանշ/Ծրագիր 2՝ համաձայն 2014 թ. մարտի 14-ի ԱԶԲ-ի և 2014թ. հունիսի 20-ի Ծրագրի կառավարման խորհրդի համաձայնագրերի:

ա. Ինստիտուցիոնալ հզորացում՝ ի նպաստ ինստիտուցիոնալ շրջանակների և քաղաքային տրանսպորտի կազմակերպման ամրապնդման, քաղաքային տրանսպորտի ենթաուղրտի համակարգման, մոնիթորինգի և ֆինանսավորման ավելացման.

բ. Ծրագրի կառավարում և կարողությունների զարգացում. խորհրդատվական ծառայություններ ենթածրագրերի նախապատրաստման, շինարարության վերահսկման, աուդիտի, սոցիալական և բնապահպանական գնահատումների համար, ներառյալ՝ Երևանի ավտոբուսային պարկերը/դեպոները (Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի կառուցման և Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի վերակառուցման բնապահպանական նախնական զննություններ), և ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացում քաղաքային տրանսպորտի ոլորտում:

2. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

2.1. Ծրագրի նկարագրություն

8. Ծրագրի ազդեցությունը, արդյունքը, կատարողականի նպատակները և ցուցանիշները ամփոփված են ստորև բերված Աղյուսակ 1.1-ում և Աղյուսակ 1.2-ում:

Աղյուսակ 1.1: Ծրագրի ազդեցությունը, արդյունքը, կատարողականի նպատակները և ցուցանիշները

Անվանում	Կատարողականի նպատակներ և ցուցանիշներ	Իրականացման կարգավիճակը
Ազդեցություն Երևանի քաղաքային միջավայրի, տեղական տնտեսության և մասնավոր հատվածի բարելավում	Մինչ 2023 - Անվտանգ հետիոտային անցումներ - Անշարժ գույքի գների աճ՝ բազային ցուցանիշի համեմատ	Մինչ 2021 - Տեղեր 1 և 2-ի շրջանակներում կազմակերպվել են մի քանի հետիոտնային զբոսային անցումներ և կառուցվել է վերելակով հագեցած մեկ հետիոտնային անցում: - Անշարժ գույքի արժեքը բարձրացել է 15%-ով:
Արդյունք Երևանում մատուցվող արդյունավետ, հուսալի և մատչելի քաղաքային ենթակառուցվածքներ և ծառայություններ	Մինչ 2021 - Երևանի հարավային հատվածից դեպի հյուսիսային հատվածի ուղևորության ժամանակը նվազել է 25%-ով 2009թ.-ի 45 րոպեի համեմատ, - Ավտոբուսի և տրոլեյբուսի արագությունը 2009թ. ելակետային ցուցանիշի՝ 14 կմ/ժ արագության նկատմամբ աճել է 3կմ/ժ-ով, - Երևանում հասարակական տրանսպորտի երթևեկությունն աճել է 10%-ով՝ համեմատած 2009թ. 200 մլն. ուղևորի նկատմամբ, - Քաղաքացիներին հնարավորություն է ընձեռնվել օգտվելու շինարարության ոլորտում զբաղվածության հնարավորություններից (300 աշխատատեղ)	Մինչ 2021 - Երևանի հարավային հատվածից դեպի հյուսիսային հատվածի ուղևորության ժամանակը 25 րոպե է, որը նվազել է 2013թ. համեմատ, - Երթևեկության միջին արագությունը հիմնական ճանապարհներով պիկ ժամին՝ (2023 թ.) ավտոբուս՝ 20,6 կմ/ժ, միկրոավտոբուս՝ 20.8 կմ/ժ, տրոլեյբուս՝ 14.8 կմ/ժ: Մինչ 2023 - Երևանում հասարակական տրանսպորտի ուղևորահոսքը հիմնականում նվազել է՝ 2009թ-ի 200մլն. ուղևորից հասնելով 2013 թ.-ին՝ մինչև 193 մլն. ուղևոր, 2014թ.՝ 183 մլն. ուղևոր, 2015թ.՝ ավելացել է դառնալով 200 մլն. ուղևոր, 2016թ.՝ նվազել է դառնալով՝ 171 մլն. ուղևոր, 2017թ՝ 161 միլիոն ուղևոր, 2018թ.՝ 124 միլիոն ուղևոր, 2019թ.՝ ավելացել է դառնալով 150.6 մլն. ուղևոր, 2020թ.՝ 120.5 հազար ուղևոր, 2021թ.՝ 92.9 հազար ուղևոր, 2022 թ.՝ 101,8 մլն. ուղևոր, իսկ 2023թ.՝ հասել է մոտ 128,9 մլն ուղևորի:
Արդյունք 1: Urban Երևանում ընդլայնվել, վերականգնվել և բարելավվել են ենթակառուցվածքները	Մինչ 2021 - Քաղաքային ենթակառուցվածքների ավարտ. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից կառուցված 5.3կմ ճանապարհային հանգույցներ, ▪ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից կողմից արդիականացված 1 բազմաստիճան խաչմերուկ, ▪ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից իրականացված 2 հետիոտնային կամուրջներ, 	Մինչ 2024 - Ավարտվել են Դավիթաշեն-Աշտարակ և Բաբաջանյան-Աշտարակ հատվածների նախագծային աշխատանքները: Հյուսիս-Հարավ հանգույցի նախագծային աշխատանքներն ավարտվել են. - 5 կմ երկարությամբ ճանապարհահատվածի շինարարությունն ավարտվել է: - Բոլոր շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են: - 2018թ. դեկտեմբերին Երևանի քաղաքապետարանում տեղի է ունեցել խորհրդակցություն՝ Արշակունյաց-Գարեգին Նժդեհ և

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից իրականացված 1 կմ երկարությամբ արդիականացված քաղաքային փողոց՝ ներառյալ մայթերը, ▪ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից հաստատված տրանշ 2-ի քաղաքային ճանապարհային հանգույցի մանրամասն նախագիծ, ▪ Ճանապարհների/ավտոբուսի բարելավման նախագիծը հաստատվել է Երևանի քաղաքապետարանի կամ համապատասխան մարմնի կողմից՝ մինչև 2019թ., ▪ Քաղաքի ռազմավարական ճանապարհային քարտեզը հաստատվել է Երևանի քաղաքապետարանի կամ համապատասխան մարմնի կողմից՝ մինչև 2023թ.: 	<p>Արշակունյաց-Բագրատունյաց հանգույցների նախագծային լուծումների վերաբերյալ: Այս հանգույցների շինարարությունը հանվել է ծրագրիցից:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ՄՆՇՎԽ-ն ավարտել է Ջրվեժի և Նոր Շիրակի դեպոների նախագծային աշխատանքները: Համալիր փորձաքննության համապատասխան հաստատումը տրված է Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի (2022թ., 4-րդ եռամսյակ): Շիրակի նոր դեպոյի նախագիծը նույնպես պատրաստ է և ներկայացված է համալիր փորձաքննության: - Ջրվեժի դեպոյի վերակառուցման աշխատանքների համար ՇՄՆ-ից ստացվել է ՇՄԱԳ դրական եզրակացություն 09.11.2022թ. - Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի կառուցման աշխատանքների համար ՇՄՆ-ից ստացվել է ՇՄԱԳ դրական եզրակացություն 09.06.2023թ. - Իսակով-Արշակունյաց ճանապարհահատվածի շինարարական աշխատանքների համար ՇՄՆ-ից ստացվել է ՇՄԱԳ դրական եզրակացություն 11.05.2023թ.
<p>Արդյունք 2: Երևանում ամրապնդվել են համապատասխան ինստիտուցիոնալ կարողությունները</p>	<p>Մինչ 2023,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Երևանի քաղաքապետարանի և տրանսպորտային օպերատորների կարողությունների ուժեղացում. <ul style="list-style-type: none"> ▪ ստեղծվել է բազմամոդալ համակարգման և կառավարման հանձնաժողով. ▪ բամամոդալ տրանսպորտային համակարգը՝ գործողությունների պլանով, պատրաստված և իրականացված է (ներառյալ՝ սակագինը, տոմսերի վաճառքը, տեղեկատվությունը, ցուցանակ, քաղաքային տրանսպորտի ինտեգրացիային կայքը, մատչելիությունը, երթևեկության մոդելը): - Ստեղծված է Ծրագրի ազդեցությունների գնահատման համար մոնիթորինգային միավոր, ներառյալ՝ Երևանում գործողությունների ծրագրի ֆինանսական գնահատումը 	<p>Ընթացիկ. 2015թ.-ի չորրորդ եռամսյակում Երևանի քաղաքապետարանը ԱԶԲ է ուղարկել ավտոբուսների նոր ցանցի և ինտեգրված սակագների և տոմսերի համակարգի և տրանսպորտային մարմնի վերակազմակերպման վերանայված Տեխնիկական առաջադրանքները: Պայմանագիրը ստորագրվել է WYG International Limited-ի հետ՝ Ամերիա ՓԲԸ-ի հետ համատեղ, 2016թ. դեկտեմբերի 28-ին: Պայմանագիրն ավարտվել է 2019թ. հուլիսի 31-ին:</p> <p>2020թ. ընթացքում Երևանի քաղաքապետարանը տեխնիկական աջակցություն է խնդրել Ասիայի համար քաղաքների զարգացման նախաձեռնությունից (CDIA) կայուն շարժումակության, հասարակական քաղաքային տրանսպորտի, ավտոբուսային ցանցի ներդրման և օդի որակի մոնիթորինգի ոլորտներում՝ բարելավելու քաղաքային կյանքը, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը և տրանսպորտի կառավարումը Երևանում:</p> <p>Մշակվել և Երևանի քաղաքապետարանին է ներկայացվել Տրանսպորտի համապարփակ ռազմավարությունը, ավտոբուսային ցանցի իրականացման պլանը՝ երթուղիների օպտիմալացմամբ, ավտոբուսների առաջնահերթ երթուղիների և կանգառների էքսիզային նախագծերը: Տեխնիկական աջակցության շրջանակներում Երևանում օդի որակի մոնիթորինգի նպատակով տեղադրվել են 5 սենսորներ:</p> <p>Տեխնիկական աջակցության ծրագիրն ավարտվել է մինչև 2022 թ. հուլիսի 31-ին:</p>

<p>Արդյունք 3: Երևանում ստեղծվել է որակավորված և արդյունավետ ծրագրերի իրականացման գրասենյակ</p>	<p>Մինչ 2016,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ԵՔ-ի ներքո ժամանակին ձևավորվել է ԾԻԳ՝ համապատասխան անձնակազմով և վերապատրաստումներով (վերապատրաստվել են առնվազն 25% կանայք և առնվազն անձնակազմի 5 շահառուներ) 	<p>Ավարտված. ԾԻԳ-ը 2017 թ. հունվարի 17-ին ԱԶԲ է ուղարկել վեբ կայքերի մշակման և ՏՏ ծառայությունների մատուցման համար անձնակազմի խորհրդատու վարձելու առաջարկը, որի վերաբերյալ ԱԶԲ-ն հաստատումը տրվել է 2017թ.ի հունվարի 26-ին: Պայմանագիրը վեբ կայքերի մշակման և ՏՏ ծառայությունների մատուցման մասնագետ Արմեն Սիրունյանի հետ կնքվել է 2017 թ. մարտի 10-ին: ԱԶԲ-ն հաստատել է պայմանագրի երկարաձգումը 2020 թ. հունվարի 20-ից մինչև 2021 թ. ապրիլի 18-ը:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Խորհրդատուների ժամանակին հավաքագրում ԻԳ-ի կողմից - Տարեկան պայմանագրերի շնորհումներ և հատկացման նպատակների ձեռքբերումներ ԻԳ-ի կողմից 	<p>Ավարտված. Արտաքին մոնիթորինգի գործակալությունը (ԱՄԳ) և մանրամասն նախագծի և շինարարական վերահսկողության խորհրդատուն (ՄՆՇՎԽ) հավաքագրվել են 2012 թ. երկրորդ և երրորդ եռամսյակներին: Ծրագրի կառավարման և իրականացման խորհրդատուի պայմանագիրը ստորագրվել է 2012թ.-ի չորրորդ եռամսյակում և ավարտվել է 2015թ. փետրվարին:</p> <p>Աուդիտի խորհրդատվական ծառայությունների պայմանագիրը կնքվել է 2013 թ. երրորդ եռամսյակում: Նոր ավտոբուսային ցանցի պայմանագիրը կնքվել է 2016 թ. չորրորդ եռամսյակում:</p> <p>2023թ. երրորդ եռամսյակի համար հատկացումների կուտակային նպատակը 1387347,62 ԱՄՆ դոլար է, որը հաստատված է կառավարության կողմից:</p> <p>Կատարողականի մակարդակը կազմել է 47%՝ բյուջեով նախատեսված 1,454,894.82 դոլարի դիմաց կազմել է \$622,393.87 ԱՄՆ դոլար:</p> <p>Պայմանագրերի շնորհման թիրախները վերցված են ԱԶԲ առաքելության 2013թ. Փոխըմբռնման հուշագրից (2013թ. ապրիլի 25-29):</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - ԱԶԲ ընթացակարգերը և քաղաքականությունը, մասնավորապես՝ երաշխիքների և գնումների, իրականացվում են ժամանակին և պահպանվում ԵՔ անձնակազմի կողմից: - Երևանի քաղաքապետարանի և օպերատորների կողմից ստեղծվել են ելակետային տվյալներ և իրականացվել հարցումներ՝ առանձնացված ըստ սեռային տվյալների: - Ավտոբուսների պարկերի/ դեպոների կառուցման ծրագրի համար 	<ul style="list-style-type: none"> - ԱԶԲ ընթացակարգերը և քաղաքականությունը, մասնավորապես երաշխիքների և գնումների բաժինը, գրանցում են վեբ համակարգում Ծրագրի կատարողականի կառավարման համակարգի (ԾԿԿ) միջոցով: <OSԾ 1-ի ելակետային հաշվետվությունը հաստատվել է ԱԶԲ-ի կողմից 2015թ. երկրորդ եռամսյակում: <OSԾ 2-ի ելակետային հաշվետվությունը (Արգավանդ-Շիրակ) հաստատվել է 2015թ. դեկտեմբերի 12-ին: Արտաշատի խճուղու Հյուսիս-Հարավ միջանցքի փոխանակման ելակետային հաշվետվությունը հաստատվել է ԱԶԲ-ի կողմից 2016թ. հուլիսի 5-ին: Արտաշատի խճուղու Հյուսիս-հարավ միջանցքի փոխանցման համապատասխանության հաշվետվությունը ներկայացվել է ԱԶԲ 2016 թ. սեպտեմբերի 22-ին և հաստատվել է 2016 թվականի հոկտեմբերի 20-ին:

	<p>ստեղծվել են ելակետային տվյալներ և իրականացվել բնապահպանական ուսումնասիրություններ</p>	<p>EGIS-ը մշակել է Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի վերակառուցման և Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման ծրագրերի ՇՄՁ հաշվետվությունները, որոնք ներկայացվել են ԱԶԲ վերանայման և հաստատման համար:</p> <p>ՀՀ օրենսդրական պահանջների համաձայն մշակվել են այս 2 ավտոբուսային պարկերի ՇՄԱԳ հաշվետվությունները, որոնք բնապահպանական փորձաքննության նպատակով ներկայացվել են ՇՄՆ:</p> <p>Ջրվեժի դեպոյի վերակառուցման աշխատանքների համար ՇՄՆ-ից ստացվել է ՇՄԱԳ դրական եզրակացություն 09.11.2022թ.: Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի կառուցման աշխատանքների համար ՇՄՆ-ից ստացվել է ՇՄԱԳ դրական եզրակացություն 09.06.2023թ.</p>
--	--	---

9. Հաշվի առնելով, որ Իսակով-Արշակունյաց ճանապարհահատվածի շինարարական աշխատանքների վարկային և ծրագրային համաձայնագրերը ստորագրվել են 2023թ. նոյեմբերի 27-ին, իսկ վարկը ուժի մեջ է մտել 2024թ. մայիսի 22-ին՝ Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի (ԵԿՁՆԾ) շրջանակներում, այսուհետ ծրագրի մանրամասները կներկայացվեն ԵԿՁՆԾ ծրագրի շրջանակներում ներկայացվող հաշվետվողականության շրջանակներում:

2.2. Ծրագրի պայմանագրեր և կառավարում

10. Ծրագրի իրականացման ողջ ընթացքում ԱԶԲ-ն պարբերաբար իրականացնում է Ծրագրի վերանայումներ, Ծրագրի վերահսկողություն՝ համաձայն բնապահպանական և սոցիալական երաշխիքների քաղաքականության հայտարարագրում (SPS 2009) ամրագրված սկզբունքների և պահանջների: ԱԶԲ-ն կօգնի ԵԿՆ ԾԻԳ-ին կառավարել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները և ռիսկերը՝ այդպիսով նպաստելով ներդրումների երկարաժամկետ կայունությանը:

11. ԾԻԳ-ի Բնապահպանության մասնագետի հիմնական խնդիրներն են իրականացնել ընդհանուր բնապահպանական կառավարում՝ ապահովելով Ծրագրի իրականացման լիարժեք համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ԱԶԲ երաշխիքային քաղաքականության պահանջներին (SPS 2009թ.): Բնապահպանության մասնագետը կապող օղակ է EGIS միջազգային ընկերության (Ծրագրի ինժեներ), ԵԲ-ի, կատարող գործակալության, ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության (նախկին բնապահպանության նախարարություն), ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության (նախկին մշակույթի նախարարություն), ծրագրի ազդակիր անձանց, ԱԶԲ-ի միջև և զարգացնում և պահպանում է անմիջական հարաբերություններ պետական մարմինների հետ, ինժեների բնապահպանույն մասնագետի օգնությամբ կազմակերպում և վարում է հանրային խորհրդատվություններ և այլն: ԾԻԳ բնապահպանության մասնագետ Քրիստինե Սահակյանը ղեկավարում է բնապահպանական խնդիրների հետ կապված բոլոր գործողությունները, իսկ ԾԻԳ-ի հողերի օտարման և տարաբնակեցման մասնագետ Սիրաք Գյուլբուրադյանը ղեկավարում է տարաբնակեցման և սոցիալական բոլոր հարցերը:

12. EGIS միջազգային նախագծային ընկերությունը պատասխանատու է Շիրակի նոր ավտոկայանատեղիի կառուցման, ինչպես նաև Զրվեժի դեպոյի վերակառուցման ծրագրերի համար Նախնական բնապահպանական գնահատում և ՀՕՏԾ-ի ելակետային հետազոտություն իրականացնելու համար և շինարարական աշխատանքների մեկնարկից առաջ մշակել է ՇՄՆԶ և ՀՕՏԾ հաշվետվություններ: Բոլոր ՇՄՆԶ/ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ները ներկայացված են ԱԶԲ-ի վերջնական վերանայման և/կամ հաստատման և ՀՀ օրենսդրությամբ բահանջվող բնապահպանական փորձաքննությունների: Զրվեժի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի վերակառուցման ծրագրի համար ՇՄԱԳ դրական եզրակացությունը ՇՄՆ-ից ստացվել է 09.11.2022թ., իսկ Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման ծրագրի համար՝ 09.06.2023թ.:

13. Էդիտա Վարդգեսյանը՝ EGIS ընկերության բնապահպանության մասնագետը պատասխանատու է ՇՄՆԶ/ՇՄԱԳ-ի համար, իսկ EGIS ընկերության սոցիալական մասնագետ Տիգրան Գրիգորյանը՝ ՀՕՏԾ-ի մշակման համար:

Աղյուսակ 2-2. Բնապահպանական երաշխիքների անձնակազմի կոնտակտային տվյալներ

Կազմակերպություն	Կարգավիճակ	Անուն, Ազգանուն	Պաշտոն	Կոնտակտային տվյալներ
ԵԿՆ ԾԻԳ	ԾԻԳ	Քրիստինե Սահակյան	Բնապահպանության մասնագետ	kristine.sahakyan@yerevan.am
		Սիրաք Գյուլբուդաղյան	Տարաբնակեցման մասնագետ	sirak.gyulbudaghyan@yerevan.am
EGIS	Design Company	Էդիտա Վարդգեսյան	Բնապահպանության, առողջության և աշխատանքի անվտանգության մասնագետ	editavard@gmail.com
		Տիգրան Գրիգորյան	Սոցիալական մասնագետ	tgrigoryan1980@gmail.com

ա. Ծրագրի գործունեությունը ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում

14. Սույն հաշվետու ժամանակահատվածում հետագա գործունեություն չի իրականացվել, քանի որ բոլոր անհրաժեշտ գործողություններն իրականացված են, ինչպես նաև արդեն ստացվել են համապատասխան ՇՄԱԳ եզրակացությունները, որոնք ներկայացված են եղել 2023թ. հունիս-դեկտեմբեր կիսամյակային հաշվետվության մեջ:

15. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտաում (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղում (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներ չեն իրականացվում, քանի որ դրանք ավարտվել են 2018թ.-ին:

16. Ավտոբուսային պարկերի/դեպոների կառուցման և վերակառուցման շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

բ. Ծրագրի նախագծի ցանկացած փոփոխության նկարագրություն

17. Շիրակի և Զրվեժի ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար նախագծային փոփոխություններ չեն եղել:

18. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտաում (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղում (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներ չեն իրականացվում, քանի որ դրանք ավարտվել են 2018թ.-ին:

19. Իսակով-Արշակունյաց ճանապարհային հանգույցի շինարարական աշխատանքները չեն սկսվել:

գ. Համաձայնեցված շինարարության մեթոդների ցանկացած փոփոխության նկարագրություն

21. Շիրակի նոր ավտոբուսային պարկի և Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:
22. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտաում (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղում (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներ չեն իրականացվում, քանի որ դրանք ավարտվել են 2018թ.-ին:
23. Իսակով-Արշակունյաց ճանապարհային հանգույցի շինարարական աշխատանքները չեն սկսվել.

3. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐ

24. Սույն հաշվետու ժամանակաշրջանում բնապահպանական այլ միջոցառումներ չեն իրականացվել, քանի որ կատարված են բոլոր անհրաժեշտ գործողությունները, ինչպես նաև արդեն ստացվել են համապատասխան ՇՄԱԳ եզրակացությունները:

25. Ծրագրի 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) սոցիալական ռիսկերը/ազդեցությունները և շինարարության ընթացքում դրանց մեղմացման միջոցառումները՝ հիմնված շինարարությանը հարող տների բնակիչներից ստացված բողոքների, ինչպես նաև ԾԻԳ-ի, շինարարի և ինժեներական հսկողության խմբի կողմից կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքների վրա, ԾԻԳ-ը պատրաստել և ԱԶԲ է ներկայացրել համապատասխան ուղղիչ Գործողությունների պլաններ (ՈւԳՊ), Արտակարգ իրավիճակների ամրապնդման պլաններ (Emergency Reinforcement Plans):

26. 2024 թվականի առաջին կիսամյակում ԾԻԳ-ը T1 տարածքի բնակիչներից որևէ բողոք չի ստացել: Բողոքների լուծման մեխանիզմի և առկա բողոքների մասին լրացուցիչ տեղեկություններ բերված են սույն հաշվետվության 5-րդ գլխում:

3.1. Բնապահպանական երաշխիքների իրականացման ընդհանուր նկարագրություն

27. EGIS նախագծային ընկերությունն նախնական բնապահպանական գնահատման նպատակով իրականացրել է ելակետային հետազոտություններ Շիրակի նոր ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման և Ջրվեժի դեպոյի վերակառուցման ծրագրերի համար՝ ներառելով հանրային խորհրդակցությունների և հաշվի առնելով ԱԶԲ-ի կողմից արված բոլոր դիտողություններն և առաջարկությունները: Երկու դեպոյների նախագծերի շրջանակներում ընդհանուր առմամբ իրականացվել է 8 հանրային խորհրդակցություն (յուրաքանչյուր դեպոյի համար 4 հանրային խորհրդակցություն):

28. Սույն հաշվետու ժամանակահատվածում այլ գործունեություն չի իրականացվել, քանի որ բոլոր անհրաժեշտ եզրակացություններն արդեն ստացվել են: Դրական ՇՄԱԳ եզրակացություններ են ստացվել ԷՆ Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի համար 09.11.2022թ. և Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման աշխատանքների վերաբերյալ 09.06.2023թ., որոնք ներկայացված են եղել նաև 2023թ. հունվար-հունիս կիսամյակային հաշվետվությունում:

29. Նոր Շիրակի և Ջրվեժի ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար դեռևս չինարարական աշխատանքները չեն սկսվել:

30. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) չինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին: No any open CAPs.

3.2. Տարածքում իրականացված աուդիտներ

31. Հաշվետու ժամանակահատվածում պաշտոնական աուդիտներ չեն իրականացվել: «Նոր Շիրակ» և «Ջրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար չինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

32. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) չինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

3.3. Խնդիրներ (հիմք ընդունելով անհամապատասխանության վերաբերյալ ծանուցումները)

33. During the reporting period non-compliance notice was not issued. «Նոր Շիրակ» և «Ջրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար չինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

34. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) չինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

3.4. Միտումներ

35. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Ջրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար չինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

36. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) չինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

3.5. Շրջակա միջավայրի վրա չնախատեսված ազդեցություններ կամ ռիսկեր

37. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Ջրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար չինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

38. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) չինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

39. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

40. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.1. Ընթացիկ ժամանակահատվածում իրականացված մոնիթորինգի ակնարկ

41. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

42. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.2. Միտումներ

43. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

44. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.3. Մոնիթորինգի արդյունքների ամփոփում

45. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

46. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.4. Կուտակային ռեսուրսների օգտագործում

47. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

48. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.5. Ընթացիկ ժամանակահատված

49. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

50. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.5.1. Կուտակային ռեսուրսների օգտագործում

51. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

52. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.6. Թափոնների կառավարում

53. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

54. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.6.1. Ընթացիկ ժամանակահատված

55. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

56. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.6.2. Կուտակային թափոնների առաջացում

57. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

58. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.7. Առողջություն և անվտանգություն

59. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

60. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.7.1. Աշխատողների անվտանգություն և առողջություն

61. Կիրառելի չէ: «Նոր Շիրակ» և «Զրվեժ» ավտոբուսային պարկերի/դեպոների համար շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

62. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

4.8. Ուսուցում

63. Կիրառելի չէ, շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն սկսվել:

5. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

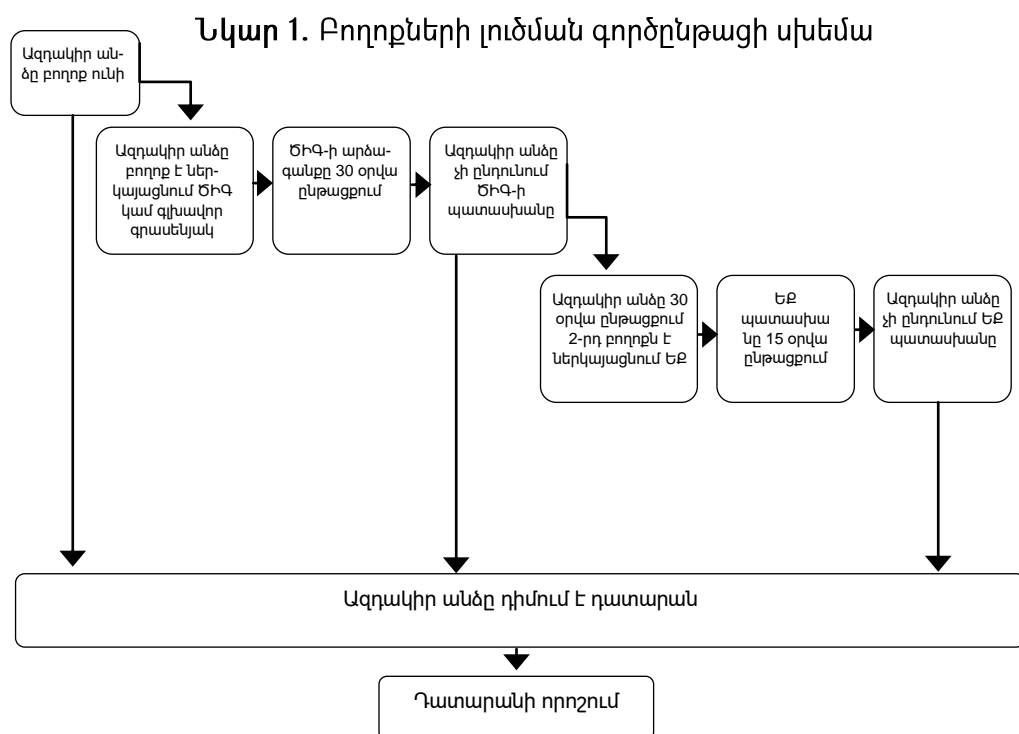
64. Բողոքների արձագանքման մեխանիզմը (ԲԱՄ) ՇՄՆԶ-ի մաս է կազմում և մշակվել է EGIS նախագծային կազմակերպության կողմից:

65. Բողոքների արձագանքման մեխանիզմում ներգրավված են ԾԻԳ-ը և ԵԲ-ն: Գործընթացը ազդակիր անձանց համար հասանելի դարձնելու նպատակով ԲԱՄ-ը ներկայացվել է հանրային քննարկումների ընթացքում և տարածվել ԾԻԳ-ի գրասենյակի և SUDIP/ԾԻԳ-ի ինտերնետային էջի միջոցով:

66. ԲԱՄ-ը բաղկացած է երկու հիմնական քայլերից (նկար 1), համաձայն որի ազդակիր անձինք նախ պետք է իրենց բողոքները ներկայացնեն ԾԻԳ: Առավելագույնը 30 օրվա ընթացքում ԾԻԳ-ի աշխատակազմը պետք է պաշտոնապես տեղեկացնի ԱԱ-ներին արդյունքների մասին և եթե ԱԵԱ-ները գոհ չեն արդյունքից, նրանք կարող են պաշտոնապես իրենց բողոքը ներկայացնել Երևանի քաղաքապետարան: ԱԱ-ն պետք է բողոքը ներկայացնի ԾԻԳ-ից պատասխան ստանալուց հետո մեկ ամսվա ընթացքում: ԱԱ-ների և շահակիր կողմերի հետ հետաքննության և բանակցային գործընթացը այս ավելի բարձր մակարդակում պետք է ավարտվի 15 օրվա ընթացքում: Որպես վերջնական միջոց, սակայն գործընթացի ցանկացած փուլի ժամանակ, ԱԱ-ները ազատ են իրենց բողոքը ներկայացնել դատարաններ, եթե նրանց բողոքները դեռևս լուծում չեն ստացել: Բողոքների լուծման գործընթացի սխեման ներկայացված է Նկար 1-ում:

67. Անկախ բողոքների ներկայացման սահմանված մեխանիզմից և ընթացակարգերից՝ ԱԱ-ները իրավունք ունեն բողոքարկման գործընթացի ցանկացած պահի իրենց գործերը ներկայացնել դատարան:

68. 2024 առաջին կիսամյակի ընթացքում ԾԻԳ-ը որևէ բողոք չի ստացել:

6. ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

69. Կիրառելի չէ: Նոր Շիրակ և Ջրվեժ ավտոբուսային պարկերի/դեպոների շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն մեկնարկել:

70. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

6.1. Տարածքի բնապահպանական կառավարման պլանի վերանայում

71. Կիրառելի չէ: Նոր Շիրակ և Ջրվեժ ավտոբուսային պարկերի/դեպոների շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն մեկնարկել:

72. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

7. ԼԱՎ ՓՈՐՁԸ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

7.1. Լավ փորձ

73. Շիրակի նոր ավտոբուսային պարկի/դեպոյի նախագիծը վերանայվել է հանրային քննարկումների ժամանակ բնակիչների կողմից բարձրացված խնդիրների համաձայն, ըստ որի հյուսիսային պատը/աղմկապաշտպան պատնեշը տեղափոխվել է 3 մետր դեպի ներս՝ է՝ բնակելի տարածքին հարող կանաչ գոտին պահպանելու նպատակով:

7.2. Բարելավման հնարավորություններ

74. Կիրառելի չէ: Նոր Շիրակ և Ջրվեժ ավտոբուսային պարկերի/դեպոյների շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն մեկնարկել:

75. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

8. ԱՄՓՈՓՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

8.1. Ամփոփում

76. ՀՀ օրենսդրական պահանջների համաձայն ավտոբուսային երկու պարկերի/դեպոների համար մշակվել են ՇՄԱԳ հաշվետվություններ, որոնք ներկայացվել են ՇՄՆ՝ բնապահպանական փորձաքննության նպատակով: Հաշվետու ժամանակահատվածում Նոր Շիրակ ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման և Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի վերակառուցման ծրագրերի շրջանակներում հանրային խորհրդակցություններ չեն անցկացվել, քանի որ դրա կարիքը չի եղել՝ հաշվի առնելով, որ ՇՄԱԳ դրական եզրակացությունները ՇՄՆ-ի կողմից արդեն ստացվել են: Դրական ՇՄԱԳ եզրակացությունները Ջրվեժի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի վերակառուցման աշխատանքների համար՝ ՇՄՆ-ի կողմից տրվել է 09.11.2022թ. և Նոր Շիրակի ավտոբուսային պարկի/դեպոյի կառուցման աշխատանքների համար՝ 09.06.2023թ.:

77. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին:

78. Նոր Շիրակ և Ջրվեժ ավտոբուսային պարկերի/դեպոների շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն մեկնարկել:

8.2. Առաջարկություններ

79. Կիրառելի չէ: Նոր Շիրակ և Ջրվեժ ավտոբուսային պարկերի/դեպոների շինարարական աշխատանքները դեռևս չեն մեկնարկել:

80. Ծրագիր 1՝ Արշակունյաց պողոտայի (1.3կմ) և Արտաշատի խճուղու (1.5կմ) շինարարական աշխատանքներն ավարտվել են 2018թ.-ին: